

ਰਾਜ ਸਾਇੰਸ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ (ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ.), ਪੰਜਾਬ, ਮੋਹਾਲੀ
STATE INSTITUTE OF SCIENCE EDUCATION (S.C.E.R.T.), PUNJAB, MOHALI

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਖੋਜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 2016
Punjab State Talent Search Examination, 2016

ਜਮਾਤ ਦਸਵੀਂ (Class X)

MENTAL ABILITY AND SCHOLASTIC APTITUDE TEST
ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 180

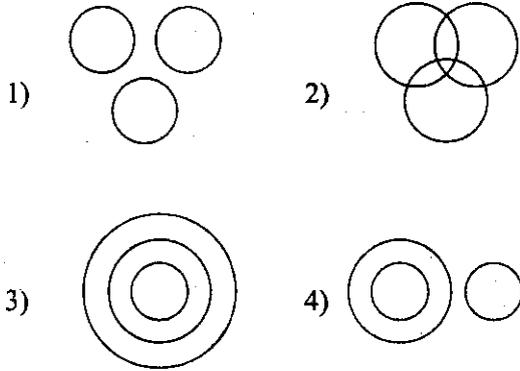
ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ :

1. ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਬਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਟੈਸਟ (MAT) ਵਿੱਚ 50 ਪ੍ਰਬਨ ਹਨ।
2. ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਟੈਸਟ (SAT) ਵਿੱਚ 90 ਪ੍ਰਬਨ ਹਨ।
3. ਭਾਸ਼ਾ (ਅੰਗ੍ਰੇਜੀ, ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ) ਵਿੱਚ 40 ਪ੍ਰਬਨ ਹਨ।
4. ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਹੈ-
  - i) ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ
  - ii) ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ
  - iii) ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ
  - iv) ਭੂਗੋਲ
  - v) ਇਤਿਹਾਸ
  - vi) ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ
  - vii) ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ
  - viii) ਗਣਿਤ
  - ix) ਅੰਗ੍ਰੇਜੀ
  - x) ਹਿੰਦੀ
  - xi) ਪੰਜਾਬੀ
4. ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਕ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
5. ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਬਨ ਪੱਤਰ ਲਈ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ (ਓ ਐਮ ਆਰ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬਨ ਦੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਕਾਲੀ/ਨੀਲੀ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਦਰਸਾਓ।
6. ਕੱਚਾ ਕੰਮ ਪ੍ਰਬਨ ਪੱਤਰ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕਰਨਾ ਹੈ।
7. ਇਸ ਪ੍ਰਬਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਰਿਣਾਤਮਕ (ਨੈਗੇਟਿਵ) ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।
8. ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ (OMR Sheet) ਤੇ ਵਾਈਟ ਫਲਿਊਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।

Rough Work / ਕੱਚਾ ਕੰਮ

ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਟੈਸਟ

1. ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ, ਜੋ ਸੈਟ (1, 4, 9) ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੋਵੇ-
 1) 1, 8, 27   2) 36, 49, 64
 3) 4, 9, 12   4) 8, 24, 64
2. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਚਿੱਤਰ-ਪੰਜਾਬ, ਭਾਰਤ, ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

3. ਮਹੇਸ਼ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ 8ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ 43ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਤੇ ਹੈ। ਦੱਸੋ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਕੁਲ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ?
 1) 52   2) 51
 3) 49   4) 50

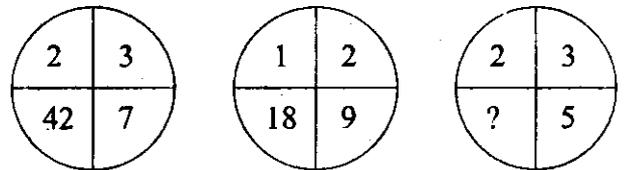
ਨਿਰਦੇਸ਼- ਪ੍ਰਸ਼ਨ (4-6) ਵਿੱਚ ਐਕਾਂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

4. 11, 13, 17, 19, 23, 25, ...
 1) 26   2) 27
 3) 29   4) 37
5. 14, 29, 57, 115, 229, ...
 1) 459   2) 460
 3) 461   4) 462
6. 1, 8, 27, 64, 125, ...
 1) 220   2) 216
 3) 81   4) 230

ਨਿਰਦੇਸ਼- ਪ੍ਰਸ਼ਨ (7-8) ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ '+' ਦਾ ਮਤਲਬ '-', '-' ਦਾ ਮਤਲਬ 'x', ÷ ਦਾ ਮਤਲਬ '+', 'x' ਦਾ ਮਤਲਬ '+' ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਹੀ

ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

7. $15 - 3 + 10 \times 5 \div 5 = ?$
 1) 18   2) 26
 3) 52   4) 48
8. $10 + 2 - 8 \times 4 \div 5$
 1) 11   2) 3
 3) 5   4) 7
9. ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਤਰਤੀਬ ਦੇ ਕੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।
 (a) ਦੇਸ਼   (b) ਫਰਨੀਚਰ
 (c) ਜੰਗਲ   (d) ਲੱਕੜ   (e) ਦਰਖਤ
 1) a d c b e   2) b d c a e
 3) e b c a d   4) a c e d b
10. ਚਾਰ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਵਸਤਾਂ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਬਾਕੀ ਵਸਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ, ਦੱਸੋ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਵਸਤੂ ਹੈ, ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।
 1) ਗੋਡੀ   2) ਸ਼ੇਥ
 3) ਡਿੰਡੀ   4) ਬੈਂਗਣ
11. ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ।

- 1) 30   2) 20
 3) 13   4) 18
12. ਇੱਕ ਟੋਕਰੀ ਵਿੱਚ ਪੈਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪੈਨ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਦੁਗਣੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਟੋਕਰੀ 30 ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਭਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੱਸੋ ਟੋਕਰੀ ਕਿੰਨੇ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਅੱਧੀ ਭਰੇਗੀ?
 1) 31   2) 30
 3) 29   4) 15

13. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ TRIPAT ਨੂੰ TAPIRT ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ TEJAAS ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- 1) SAAEJT   2) SAJETA
3) AASJET   4) SAAJET

14. ਜੇਕਰ Y=50, ARN=66 ਹੋਵੇ ਤਾਂ HAND=?

- 1) 54   2) 52
3) 27   4) 25

15. ਮਾਇਆ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ, ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਰਸ਼ ਹੈ, ਅਰਸ਼ ਦੀ ਭੈਣ ਬਿੱਟੂ ਹੈ। ਬਿੱਟੂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੀਨਾ ਹੈ, ਨੀਨਾ ਦੀ ਧੀ ਕਿੱਟੂ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਕਿੱਟੂ ਦੀ ਕੀ ਲਗਦੀ ਹੈ।

- 1) ਨਾਨੀ   2) ਦਾਦੀ
3) ਤਾਈ   4) ਚਾਚੀ

16. ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੇਵਲ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਡਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਵਡਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਆਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸ਼ਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮੋਹਨ ਹੈ। ਮੋਹਨ ਦਾ ਭਰਾ ਸੋਹਨ ਹੈ। ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸੋਹਨ ਦਾ ਕੀ ਲਗਦਾ ਹੈ?

- 1) ਚਾਚਾ   2) ਮਾਮਾ
3) ਤਾਇਆ   4) ਦਾਦਾ

17. ਜੇਕਰ ਚਪੜਾਸੀ ਨੂੰ ਮਾਲੀ, ਮਾਲੀ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ, ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ, ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਪੜ੍ਹਾਏਗਾ?

- 1) ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ   2) ਅਧਿਆਪਕ
3) ਮਾਲੀ   4) ਚਪੜਾਸੀ

18. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ CLOCK ਤੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- 1) ROCK   2) CLOAK
3) LACKO   4) COCK

19. ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਕ ਲੜੀ 34515675643256715467

ਵਿੱਚ, ਅੰਕ 6 ਕਿੰਨੇ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 6 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 5 ਅਤੇ ਬਾਦ ਵਿੱਚ 7 ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ।

- 1) ਇੱਕ   2) ਦੋ
3) ਤਿੰਨ   4) ਚਾਰ

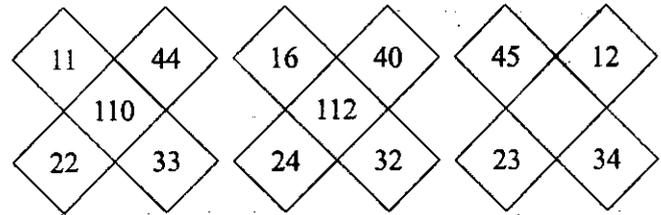
ਨਿਰਦੇਸ਼- ਪ੍ਰਸ਼ਨ (20-21) ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

20.

42	44	38
23	55	28
37		39

- 1) 22   2) 33
3) 66   4) 77

21.

- 1) 114   2) 122
3) 104   4) 124

22. ਇੱਕ ਘੜੀ ਦੀ ਮਿੰਟਾਂ ਵਾਲੀ ਸੂਈ, 24 ਘੰਟਿਆਂ (ਇੱਕ ਦਿਨ) ਵਿੱਚ ਘੜੀ ਦੀ ਘੰਟਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸੂਈ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਲੰਘਦੀ ਹੈ?

- 1) 24   2) 22
3) 12   4) 11

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (23 ਤੋਂ 25) ਇੱਕ ਚਾਰ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਵਾਲੇ ਘਣ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਰੰਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਵਾਲੇ ਘਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

34. ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ 12 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੱਸੋ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਹੈ।

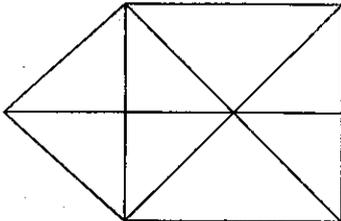
- 1) 13 ਕਿ.ਮੀ.   2) 16 ਕਿ.ਮੀ.
3) 10 ਕਿ.ਮੀ.   4) 12 ਕਿ.ਮੀ.

ਨਿਰਦੇਸ਼- ਪ੍ਰਸ਼ਨ (35-36) ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਾਨ :: ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਅੱਖਰਾਂ/ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨ :: ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ।

35. 20:400 :: 25:?
1) 250   2) 625
3) 525   4) 725

36. BIG:CLL :: GOD:?
1) HRI   2) HTG
3) GTS   4) PQR

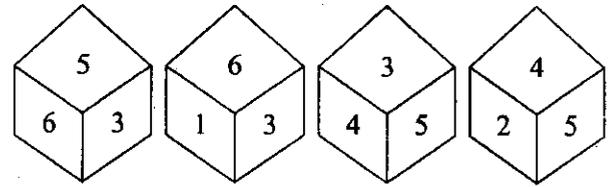
ਨਿਰਦੇਸ਼- ਪ੍ਰਸ਼ਨ (37-38) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਿੱਤਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।

37. ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਿਭੁਜਾਂ ਹਨ।
1) 17   2) 18
3) 15   4) 16

38. ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਹਨ।
1) 6   2) 7
3) 8   4) 9

39. ਇੱਕ ਠੋਸ ਘਣ/ਲੁਭੇ ਗਿਣੀ ਦੇ ਚਾਰ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਅੰਕ 6 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਹੜਾ ਅੰਕ ਹੋਵੇਗਾ।

- 1) 5   2) 4
3) 3   4) 2

40. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਾਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਦਿਨ ਆਵੇਗਾ?

- 1) ਮੰਗਲਵਾਰ   2) ਬੁੱਧਵਾਰ
3) ਵੀਰਵਾਰ   4) ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ

ਨਿਰਦੇਸ਼- ਪ੍ਰਸ਼ਨ (41-42) ਤੱਕ, ਵਿੱਚ ਇਕ ਲੜੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 1 ਤੋਂ 4 ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

41. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ

- ਉੱਤਰ ਚਿੱਤਰ
1) 2) 3) 4)

42. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ

- ਉੱਤਰ ਚਿੱਤਰ
1) 2) 3) 4)

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (43-44) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਿੱਤਰਾਂ A ਅਤੇ B ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਹੈ। ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ C ਅਤੇ D ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 1 ਤੋਂ 4 ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ।

43. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ

- 1) 2 ms^{-2} 2) 2.5 ms^{-2}
3) 0.02 ms^{-2} 4) 0.2 ms^{-2}
52. ਇੱਕ 8 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭਾਰ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਗਤੀ 2 ms^{-1} ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਸਤੂ ਦਾ ਭਾਰ ਅੱਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਗਤੀ ਦੁਗਣੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਸਤੂ ਦੀ ਗਤਿਜ ਊਰਜਾ-
1) 4 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗੀ   2) ਅੱਧੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ
3) ਉਹੀ ਰਹੇਗੀ   4) ਦੋ ਗੁਣਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ
53. ਕਿਸੇ 20 kg ਭਾਰ ਨੂੰ 1 m ਉਚਾਈ ਤੇ ਰੋਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-
1) ਸਿਫਰ   2) 20 J
3) 200 J 4) 196 J
54. 1 KWh ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-
1) $3.6 \times 10^6 \text{ J}$ 2) $3.6 \times 10^5 \text{ J}$
3) $3.6 \times 10^4 \text{ J}$ 4) $3.6 \times 10^3 \text{ J}$
55. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਦੋ ਸਮਾਨਤਰ ਪਏ ਸਮਤੁਲ ਦਰਪਣਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਬਣਨਗੇ।
1) 2   2) 4
3) 6   4) ਅਣਗਿਣਤ
56. ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਕਾਰ 72 ਕਿ.ਮੀ. ਦੂਰੀ 1 ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਚਾਲ ਮੀ/ਸੈਕਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ।
1) 36 ਮੀ/ਸੈਕਿੰਡ 2) 144 ਮੀ/ਸੈਕਿੰਡ
3) 20 ਮੀ/ਸੈਕਿੰਡ 4) 40 ਮੀ/ਸੈਕਿੰਡ
57. ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਹਰ ਥਾਂ ਤੇ ਸਮਾਨ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ -
1) ਪੁੰਜ   2) ਭਾਰ
3) ਗੁਰੂਤਾਕਰਸ਼ਣ   4) ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੀ
58. ਜੇਕਰ ਆਪਾਤੀ ਕੋਣ 50° ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਰਾਵਰਤਿਤ ਕੋਣ ਹੋਵੇਗਾ-
1) 40° 2) 30°
3) 50° 4) 90°
59. ਜੇਕਰ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ 2Ω , 3Ω ਅਤੇ 4Ω ਲੜੀਦਾਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਹੋਵੇਗਾ -
1) 7Ω 2) $13/12\Omega$
3) 9Ω 4) $12/13\Omega$
60. ਇੱਕ ਕਰੰਟ ਵਾਹਕ ਸਾਲੇਨਾਇਡ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਚੁੰਬਕੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।
1) ਸਾਲੇਨਾਇਡ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ
2) ਸਾਲੇਨਾਇਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਧਾਰਾ
3) ਕੋਰ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਜਿਸ ਤੇ ਸਾਲੇਨਾਇਡ ਲਪੇਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
4) ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੀ
61. ਗੋਲਾਕਾਰ ਦਰਪਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਦਰਸ਼ਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ -
1) $\frac{v}{u}$ 2) $\frac{u}{v}$
3) $\frac{-v}{u}$ 4) $\frac{-u}{v}$
62. ਇੱਕ ਤਾਰ ਜਿਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ l ਅਤੇ ਖੇਤਰਫਲ A ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ 4Ω ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦੁੱਗਣੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰਫਲ ਅੱਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਸਤੂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਹੋਵੇਗਾ -
1) 4Ω 2) 16Ω
3) 1Ω 4) 32Ω

ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ

63. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀ ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤੱਤ ਤਾ ਆਕਸੀਕਰਨ (Oxidation) ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

- 1) Mg   2) Zn
3) ਦੋਵੇ Mg ਅਤੇ Zn ਦਾ
4) ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਤ ਦਾ ਆਕਸੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

64. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਆਕਸਾਈਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਆਕਸਾਈਡ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਹਨ।
 1) ਸੋਡੀਅਮ ਆਕਸਾਈਡ   2) ਆਇਰਨ ਆਕਸਾਈਡ
 3) ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਆਕਸਾਈਡ   4) ਸਲਫਰ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ

65. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਰਸਾਇਣਿਕ ਕਿਰਿਆ ਸੰਭਵ ਹੈ।
 1) $MgSO_4 + Fe$ 2) $ZnSO_4 + Fe$
 3) $MgSO_4 + Pb$ 4) $CuSO_4 + Fe$

66. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਯੋਜਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨ (Valence electron) ਹਨ।
 1) Na   2) Al
 3) Si   4) P

67. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਤੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਅਰਥ ਵਿਆਸ (atomic radii) ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।
 1) Na   2) Mg
 3) K   4) Ca

68. H_2SO_4 ਦੇ ਇੱਕ ਅਣੂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
 1) 6   2) 7
 3) 5   4) 8

69. HNO_3 (ਨਾਈਟ੍ਰਿਕ ਐਸਿਡ) ਦੇ ਇੱਕ ਮੋਲ ਦਾ ਪੁੰਜ ਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 1) 63   2) 65
 3) 62   4) 64

70. ਇੱਕ ਤੱਤ ਦੇ ਸਮਸਥਾਨਕ (Isotop) ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
 1) ਸਮਾਨ ਭੌਤਿਕ ਗੁਣ   2) ਭਿੰਨ ਰਸਾਇਣਿਕ ਗੁਣ
 3) ਨਿਊਟ੍ਰਾਨਾਂ ਦੀ ਵੱਖ-2 ਸੰਖਿਆ   4) ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸੰਖਿਆ

71. ਤਿੰਨ ਤੱਤ x, y, z ਦੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਤਰਤੀਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ-
 $x=2, 8$ $y=2, 8, 7$ $z=2, 8, 2$
 ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕੱਥ ਠੀਕ ਹੈ।
 1) x ਧਾਤ ਹੈ   2) y ਧਾਤ ਹੈ
 3) z ਇਕ ਅਧਾਤ ਹੈ   4) y ਅਧਾਤ ਹੈ ਅਤੇ z ਧਾਤ ਹੈ

72. CH_3-CH_2-CHO ਦਾ IUPAC ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
 1) ਮੀਥਾਨੋਲ   2) ਪਰੋਪੇਨੋਲ
 3) ਪ੍ਰੋਪਾਨਲ   4) ਪਰੋਪੀਨ

73. 0.5 ਮੋਲ ਆਕਸੀਜਨ ਗੈਸ (0.5 mole oxygen gas) ਦਾ ਪੁੰਜ ਹੋਵੇਗਾ।
 1) 14 ਗ੍ਰਾਮ   2) 12 ਗ੍ਰਾਮ
 3) 16 ਗ੍ਰਾਮ   4) 18 ਗ੍ਰਾਮ

ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ

74. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਟਿਸ਼ੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਟਿਸ਼ੂ ਵਿੱਚ ਸੁੰਗੜਨਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 1) ਨਾੜੀ ਟਿਸ਼ੂ   2) ਪੇਸ਼ੀ ਟਿਸ਼ੂ
 3) ਜੋੜਕ ਟਿਸ਼ੂ   4) ਸਰਲ ਸਕੇਲੀ ਅਧਿਛੇਦ ਟਿਸ਼ੂ

75. ਐਂਥਰੈਕਸ ਰੋਗ ..... ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
 1) ਜੀਵਾਣੂਆਂ   2) ਵਿਸ਼ਾਣੂਆਂ
 3) ਪ੍ਰੋਟੋਜੋਆ   4) ਕਿਰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ

76. ਆਕਸੀਜਨ ਯੁਕਤ ਲਹੂ ਫੇਫੜਿਆਂ ਤੋਂ ਦਿਲ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
 1) ਖੱਬੇ ਆਰੀਕਲ   2) ਸੱਜਾ ਆਰੀਕਲ
 3) ਖੱਬਾ ਵੈਂਟਰੀਕਲ   4) ਸੱਜਾ ਵੈਂਟਰੀਕਲ

77. ਮਨੁੱਖੀ ਪਾਚਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਭਾਗ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਸਤਹ ਉੱਪਰ ਉੱਗਲੀਆਂ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਧਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
 1) ਵੱਡੀ ਆਂਦਰ   2) ਛੋਟੀ ਆਂਦਰ
 3) ਮਿਹਦਾ   4) ਲੁੱਬਾ

78. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਪੌਦਾ ਹਾਰਮੋਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
 1) ਆਕਸਿਨ   2) ਜਿੱਬੇਰੇਲਿਨ
 3) ਇਨਸੁਲਿਨ   4) ਸਾਈਟੋਕਾਇਨਿਨ

79. ਜੇਕਰ ਲਹੂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੁੱਬਾ ਦੇ ਸੈੱਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਹਾਰਮੋਨ ਦਾ ਰਿਸਾਉ ਕਰਦੇ ਹਨ।

- 1) ਟੈਸਟੋਸਟੀਰੋਨ   2) ਥਾਈਰਾਕਸਿਨ
3) ਈਸਟਰੋਜਨ   4) ਇੰਸੂਲਿਨ

80. ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਂ ਕਰਨਾ, ਰੂਪਾਂਤਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੈਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਭੇਜਣਾ ..... ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

- 1) ਪਲਾਸਟਿਡਸ   2) ਮਾਈਟੋਕਾਂਡਰੀਆ
3) ਰਸਧਾਨੀਆ   4) ਗਲਜੀ ਕਾਇਆਵਾਂ

81. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇੱਕ ਸੈੱਲੀ ਜੀਵ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸਾਰੀ ਸਤ੍ਹਾ ਸਿਲੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਢਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

- 1) ਯੀਸਟ   2) ਅਮੀਬਾ
3) ਪੈਰਾਮੀਸ਼ੀਅਮ   4) ਮੋਲਡ

82. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਜੀਵ (ਜੰਤੂ) ਇੱਕ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ।

- 1) ਤਾਰਾ ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਮੈਡਾਰਿਨ ਮੱਛੀ
2) ਐਂਗਲਰ ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਟੋਡ
3) ਤਾਰਾ ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਲਾਇਨ ਮੱਛੀ
4) ਤਾਰਾ ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਪੰਖਤਾਰਾ (ਐਟੀਡਾਨ)

83. ਕਿਸ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਮਟਰ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਅਨੇਕ ਵਿਰੋਧੀ ਲੱਛਣਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

- 1) ਲੂਈਸ ਪਾਸਚਰ   2) ਗ੍ਰੇਗਰ ਜਾਨ ਮੈਂਡਲ
3) ਰਾਬਰਟ ਹੁੱਕ   4) ਚਾਰਲਸ ਰਾਬਰਟ ਡਾਰਵਿਨ

84. .... ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕਠੀਆਂ ਨੂੰ 'ਇੱਕ ਖਾਸ ਪੈਟਰਨ' ਵਿੱਚ ਉਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- 1) ਅੰਤਰ ਫਸਲਾਂ   2) ਮਿਸ਼ਰਤ ਫਸਲਾਂ
3) ਫਸਲੀ ਚੱਕਰ   4) ਫਸਲ ਸੁਰੱਖਿਆ

85. ਪੱਤੇ ਦੀ ਐਪੀਡਰਮਿਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਮੁਸਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ..... ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

- 1) ਗਾਰਡ ਸੈੱਲ   2) ਸਟੋਮੈਟਾ
3) ਮੈਰੀਸਟੈਮ   4) ਕਿਊਟਿਨ

ਭੂਗੋਲ

86. 'ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਗਰ ਝੀਲ' ਕਿਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ?

- 1) ਬਿਆਸ   2) ਰਾਵੀ
3) ਸਤਲੁਜ   4) ਘੱਗਰ

87. ਡੈਲਟਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- 1) ਵਰਗਾਕਾਰ   2) ਤਿਕੋਣੀ
3) ਆਇਤਾਕਾਰ   4) ਗੋਲ

88. ਵਿਸ਼ੁਵੀਅਸ ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੁਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਲ 1979 ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਸਜੀਵ ਹੋ ਗਿਆ, ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ?

- 1) ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ   2) ਭਾਰਤ
3) ਇਟਲੀ   4) ਚੀਨ

89. ਹੀਰਾਕੁੰਡ ਡੈਮ ਕਿਸ ਨਦੀ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?

- 1) ਮਹਾਂਨਦੀ   2) ਸਤਲੁਜ
3) ਗੋਦਾਵਰੀ   4) ਤੁੰਗਭਦਰਾ

90. ਵੱਸੋਂ ਘਣਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

- 1) ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਪੜ ਵੱਸੋਂ   2) ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਵੱਸੋਂ
3) ਵੱਸੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਕਿ.ਮੀ.   4) ਵੱਸੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਕਿ.ਮੀ.

91. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੀਮੇਂਟ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ 1904 ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ?

- 1) ਦਿੱਲੀ   2) ਕਲਕੱਤਾ
3) ਮੁੰਬਈ   4) ਚੇਨੱਈ

92. 'ਮੋਰੇਨ', 'ਡਰੱਮਲਿਨ', 'ਸਰਕ' ਆਦਿ ਭੂ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਬਣਦੇ ਹਨ?

- 1) ਹਵਾ 2) ਪਾਣੀ/ਦਰਿਆ
3) ਹਿਮ/ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ 4) ਸਾੜਗਰੀ ਲਹਿਰਾਂ

93. 'ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਘਾਟੀ' ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੈ?

- 1) ਪੰਜਾਬ 2) ਹਰਿਆਣਾ
3) ਕੇਰਲ 4) ਉੱਤਰਾਖੰਡ

94. ਜਾਪਾਨ ਜੋ ਕਿ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੱਛੀ ਫੜਦਾ ਹੈ?

- 1) 15% 2) 30%
3) 45% 4) 60%

95. 'ਟੈਗਾ ਬਨਸਪਤੀ' ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

- 1) ਮਾਰੂਥਲੀ ਜੰਗਲ 2) ਨੁਕੀਲੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲ
3) ਚੌੜੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲ 4) ਸਵਾਨਾ ਘਾਹ ਦੇ ਮੈਦਾਨ

ਇਤਿਹਾਸ

96. ਬਿਆਸ ਅਤੇ ਰਾਵੀ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਦੁਆਬ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- 1) ਚੱਜ 2) ਸਿੰਧ ਸਾਗਰ
3) ਰਚਨਾ 4) ਬਾਗੀ

97. ਰਮਾਇਣ ਅਤੇ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?

- 1) ਪੰਚਨਦ 2) ਸਪਤ ਸਿੰਧੂ
3) ਪੈਂਟਾਪੋਟਾਮੀਆ 4) ਲਾਹੌਰ ਸੂਬਾ

98. ਬਹਿਲੋਲ ਲੋਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਲਤਾਨ ਕੌਣ ਬਣਿਆ?

- 1) ਇਬਰਾਹਿਮ ਲੋਧੀ 2) ਸਿਕੰਦਰ ਲੋਧੀ
3) ਆਲਮ ਖਾਂ 4) ਦੌਲਤ ਖਾਂ

99. 'ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ' ਕਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

- 1) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ 2) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ
3) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ 4) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

100. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਾਇਆ ਨਗਰ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਕਿਸ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਡੇ ਤੇ ਸੀ?

- 1) ਗੰਗਾ 2) ਬਿਆਸ
3) ਰਾਵੀ 4) ਜਮਨਾ

101. ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਬੁਲਾਉਣ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਭੇਜਿਆ?

- 1) ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਚੰਦ 2) ਰਾਮ ਰਾਇ
3) ਧੀਰਮੱਲ 4) ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ

102. ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ?

- 1) 675 2) 677
3) 678 4) 679

103. ਪਹਿਲੇ ਔਗਲੋਂ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਨ ਕੌਣ ਸੀ?

- 1) ਲਾਰਡ ਅੱਲਨਬਰਗ 2) ਲਾਰਡ ਹਾਰਡਿੰਗ
3) ਲਾਰਡ ਵੱਲਜਲੀ 4) ਲਾਰਡ ਵਾਰਨ ਹੇਸਟਿੰਗਜ਼

104. ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਦੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ?

- 1) 26 ਜਨਵਰੀ 1930 ਈ: 2) 15 ਜਨਵਰੀ 1950 ਈ:
3) 26 ਅਗਸਤ 1932 ਈ: 4) 15 ਅਗਸਤ 1930 ਈ:

105. ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?

- 1) 1914 ਈ: 2) 1931 ਈ:
3) 1920 ਈ: 4) 1913 ਈ:

ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ

106. ਕਿਸਨੇ ਗੁੱਟ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਬਣਾਇਆ?
- 1) ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ   2) ਸ੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ
3) ਪੰ. ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ   4) ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ
107. ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ -
- 1) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਹੀਂ
2) ਲੋਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ
3) ਸਰਵ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਰਾਹੀਂ
4) ਚੋਣ ਮੰਡਲ ਰਾਹੀਂ
108. ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਕਿਨ੍ਹੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ-
- 1) 1/6 ਮੈਂਬਰ   2) 1/10 ਮੈਂਬਰ
3) 1/15 ਮੈਂਬਰ   4) 1/20 ਮੈਂਬਰ
109. ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਬਾਨੀ (ਸੰਸਥਾਪਕ) ਕਿਸਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 1) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ   2) ਟਾਲਸਟਾਇ ਨੂੰ
3) ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ ਜੀ ਨੂੰ   4) ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਐਨ. ਭਗਵਤੀ ਜੀ ਨੂੰ
110. ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਿਸ ਕੋਲ ਹਨ?
- 1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਲ   2) ਸਰਵ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ
3) ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੋਨਾਂ ਕੋਲ   4) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ
111. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਘ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕੀ ਹੈ?
- 1) 51 ਮੁੱਢਲੇ, 193 ਵਰਤਮਾਨ   2) 193 ਮੁੱਢਲੇ, 51 ਵਰਤਮਾਨ
3) 10 ਮੁੱਢਲੇ, 5 ਵਰਤਮਾਨ   4) 5 ਮੁੱਢਲੇ, 193 ਵਰਤਮਾਨ
112. ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚਕਾਰ ਯੁੱਧ ਕਦੋਂ-ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
- 1) 1962, 1990   2) 1965, 1971
3) 1962, 2016   4) 1962, 1965
113. ਕਿਹੜੀ ਭਾਰਤੀ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਮਹਾਂਸਭਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ?
- 1) ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ   2) ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਜੈ ਲਕਸ਼ਮੀ ਪੰਡਿਤ
3) ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਸ਼ਮਾ ਸਵਰਾਜ   4) ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਕਿਰਨ ਬੇਦੀ
114. ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਲ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ?
- 1) ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ   2) ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ
3) ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ   4) ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ
115. ਸਧਾਰਣ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਕਿਨ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
- 1) ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਲਈ   2) ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ
3) ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਲਈ   4) ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਲਈ

ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ

116. ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਇਕਾਈ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਤੇ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅੰਤਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ..... ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 1) ਔਸਤ ਲਾਗਤ   2) ਸੀਮਾਂਤ ਲਾਗਤ
3) ਬੱਧੀ ਲਾਗਤ   4) ਘੱਟਦੀ ਵੱਧਦੀ ਲਾਗਤ
117. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਔਸਤਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਕੀਮਤਾਂ..... ਦਰ ਨਾਲ ਵੱਧਦੀਆਂ ਹਨ।
- 1) 7%   2) 8%
3) 9%   4) 10%
118. 1969 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਨਿਜੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਣ ਕੀਤਾ?

ਹਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ 5 ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਹਰ ਵਿੱਚ 5 ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਮੂਲ ਭਿੰਨ ਤੋਂ $1\frac{1}{4}$ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਿੰਨ ਪਤਾ ਕਰੋ।

- 1) $\frac{1}{6}$ 2) $2\frac{1}{4}$
3) $3\frac{1}{4}$ 4) 6

131. ਪਹਿਲੀਆਂ 1000 ਧਨ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਖਿਆਵਾਂ (Positive intergers) ਦਾ ਜੋੜਫਲ ਪਤਾ ਕਰੋ।

- 1) 550000   2) 500500
3) 505000   4) 500050

132. ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਉਸ ਲੜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ 24 ਪਦਾਂ ਦਾ ਜੋੜਫਲ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸਦਾ n ਵਾਂ ਪਦ $a_n = 3 + 2n$ ਹੋਵੇ।

- 1) 24   2) 51
3) 576   4) 672

133. 'K' ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੇਕਰ ਬਿੰਦੂ (2,3), (4,K) ਅਤੇ (6,-3) ਸਮਰੇਖੀ ਹੋਣ-

- 1) 0   2) 1
3) 2   4) 3

134. $(2\sqrt{2} + 5\sqrt{3})(\sqrt{2} - 3\sqrt{3})$ ਨੂੰ ਸਰਲ ਕਰੋ।

- 1) $3\sqrt{2} - 2\sqrt{3}$ 2) $11\sqrt{6} - 41$
3) $11\sqrt{3} + 41$ 4) $-\sqrt{6} - 41$

135. ਜੇਕਰ $x \sin(90-\theta) \cot(90-\theta) = \cos(90-\theta)$ ਹੋਵੇ ਤਾਂ x ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

- 1) 0   2) 1
3) -1   4) 2

136. ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਦਾ ਪਰਿਮਾਪ ਅਤੇ ਖੇਤਰਫਲ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਚੱਕਰ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਕਿੰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- 1) 2 ਇਕਾਈਆਂ   2) π ਇਕਾਈਆਂ
3) 4 ਇਕਾਈਆਂ   4) 7 ਇਕਾਈਆਂ

137. ਉਸ ਕੋਨ (cone) ਦੀ ਤਿਰਛੀ ਲੰਬਾਈ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਆਸ 24 ਸਮ ਅਤੇ ਉਚਾਈ 5 ਸਮ ਹੋਵੇ।

- 1) 120 ਸਮ   2) 60 ਸਮ
3) 13 ਸਮ   4) 15 ਸਮ

138. ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਸੁੱਟਣ ਤੇ ਇਕ ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਿੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ?

- 1) $\frac{1}{2}$ 2) $\frac{2}{3}$
3) $\frac{5}{6}$ 4) $\frac{1}{3}$

139. $\sqrt[3]{3}$, $\sqrt[4]{3}$, $\sqrt[2]{243}$ ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ ਪਤਾ ਕਰੋ।

- 1) $\sqrt[3]{3}$ 2) 3
3) $\sqrt[4]{3}$ 4) 9

140. ਜੇਕਰ $\frac{547.527}{0.0082} = x$ ਹੋਵੇ ਤਾਂ $\frac{547527}{82}$ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

- 1) $\frac{x}{10}$ 2) $10x$
3) $100x$ 4) $\frac{x}{100}$

ENGLISH

(141-144) Read the following passage and answer the questions that follow.

The Greek God, Hercules, was not only known for his strength but also for his athletic prowess. To encourage people to visit the temple at Olympia, Hercules held many athletic events. These included spear throwing, wrestling, boxing and chariot races. Hercules was the umpire for the games and would award a crown of olive leaves to the winner. The Olympic Games brought a lot of attention to the temple. The temple was decorated with sculptures and paintings of Greek Gods from famous artists who donated their time and talents. An Olympian who won the game was commissioned with a sculptor of his in the park. The Olympic Games were held after every four years. The people counted down the days until the games. Men practiced for the games as much as possible. The games

took place became the way for the temple of Olympia to make a name for itself.

141. What was the original purpose of Olympic Games?

- 1) To show off Greeks athletic abilities.
- 2) To honour Hercules.
- 3) To bring visitors to the temple of Olympia.
- 4) To offer sacrifices to God.

142. What does the word prowess means?

- 1) Skill
- 2) Bravery
- 3) Honesty
- 4) Honour

143. What were the athletes who won the game rewarded with?

- 1) Trophy
- 2) Crowns of olive leaves
- 3) Paintings
- 4) Money

144. Why was Hercules, the God associated with the games?

- 1) He was wise
- 2) He started the games
- 3) He was athlete
- 4) He lived in Olympia

(145-149) Choose the correct word for the following blanks :-

145. Food which is not..... prepared can cause food poisoning.

- 1) skilfully
- 2) hygienically
- 3) deliciously
- 4) medically

146. The couple decided to..... a baby from the orphanage.

- 1) foster
- 2) adapt
- 3) adopt
- 4) nurture

147. There is..... food for everyone; we should have cooked more.

- 1) too much
- 2) enough
- 3) not enough
- 4) not many

148. May our..... lasts forever!

- 1) friend
- 2) friendly
- 3) friends
- 4) friendship

149. You must take..... for your actions.

- 1) responsive
- 2) responsibility
- 3) responsible
- 4) be responsible

(150-152) Choose one word substitute for the given sentences.

150. Capable of dealing with many subjects.

- 1) stoic
- 2) popular
- 3) versatile
- 4) gregarious

151. A person who regards the whole world as his country.

- 1) Patriot
- 2) Cosmopolitan
- 3) Nationalist
- 4) Metropolitan

152. A disease or accident which ends in death.

- 1) Fatal
- 2) Drawn
- 3) Fastidious
- 4) Illegal

(153-154) Select the correct answer for the underlined idioms/phrases.

153. Life is not a bed of roses.

- 1) very soft bed
- 2) dull life
- 3) belong to
- 4) full of joys

154. Her fame spread far and wide because she was a talented singer.

- 1) Her fame grew
- 2) Her fame lessened
- 3) Her fame ended
- 4) Her fame began

हिन्दी

(155-160) निम्नलिखित गद्यांश पर आधारित प्रश्नों के लिए सही उत्तर वाले विकल्प चुनकर लिखिए :

उस समय तक हमारे परिवार में लड़की के विवाह के लिए अनिवार्य योग्यता थी - उम्र में सोलह वर्ष और शिक्षा में मैट्रिक। सन् 1944 में सुशीला ने यह योग्यता प्राप्त की और शादी करके कोलकाता चली गई। दोनों बड़े भाई भी आगे पढ़ाई के लिए बाहर चले गए। इन लोगों की छत्र-छाया हटते ही पहली बार मुझे नए सिरे से अपने वजूद का अहसास हुआ। पिताजी का ध्यान भी पहली बार मुझ पर केन्द्रित हुआ। लड़कियों को जिस उम्र में स्कूली शिक्षा के साथ-साथ सुघड़ गृहिणी और कुशल पाक-शास्त्री बनने के नुस्खे जुटाए जाते थे, पिताजी का आग्रह रहता था कि मैं रसोई से दूर ही रहूँ। रसोई को वे भटियारखाना कहते थे और उनके हिसाब से वहाँ रहना अपनी क्षमता और प्रतिभा को भट्टी में झोंकना था।

155. उस परिवार में लड़की के विवाह के लिए अनिवार्य योग्यता क्या थी?

- 1) सोलह वर्ष की आयु
- 2) पाक क्रिया की कुशलता
- 3) मैट्रिक कक्षा तक शिक्षा
- 4) 16 वर्ष की आयु व शिक्षा में मैट्रिक

156. बड़े बहन-भाई के परिवार से जाने के बाद -

- 1) परिवार में लेखिका का महत्त्व बढ़ गया।
- 2) माता-पिता से अधिक प्यार मिलने लगा।
- 3) लेखिका को अपने वजूद का अहसास हुआ।
- 4) लेखिका को पाक-शास्त्र पढ़ाया जाने लगा।

157. लेखिका के पाक-शास्त्री बनने के विषय में पिताजी का क्या मानना था?

- 1) पाक-क्रिया की कुशलता से लड़की सुघड़ गृहिणी बनती है।

2) खाना बनाने के लिए नए नुस्खे पता चलते हैं।

3) पाक-शास्त्री बनना अति आवश्यक है।

4) रसोई के काम से लड़की की योग्यता और प्रतिभा नष्ट होती है।

158. 'इन लोगों की छत्रछाया हटते ही' कथन में 'इन लोगों' से क्या तात्पर्य है -

- 1) सुशीला
- 2) भाई-बहन
- 3) पिताजी
- 4) दोनों बड़े भाई

159. 'योग्यता' शब्द व्याकरणिक दृष्टि से है -

- 1) संज्ञा
- 2) सर्वनाम
- 3) क्रिया
- 4) विशेषण

160. 'छत्र-छाया' शब्द का समुचित अर्थ है -

- 1) छतरी की छाया
- 2) वृक्ष की छाया
- 3) शरण
- 4) निराश्रय

(161-167) निम्नलिखित गद्यांश पर आधारित प्रश्नों के लिए सही उत्तर वाले विकल्प चुनकर लिखिए -

ताजमहल, महात्मा गांधी और दुनिया का सबसे बड़ा लोकतंत्र - इन तीन बातों से हमारे देश की ऊँची पहचान है। ताजमहल भारत की अंतरात्मा की, उसकी बहुलता की एक धवल धरोहर है। यह सांकेतिक ताज आज स्वतरे में है। उसको बचाकर रखना बहुत ज़रूरी है। मज़हबी दर्द को गांधी दूर करते मये। दुनिया जानती है, गांधीवादी नहीं जानते हैं। गांधीवादी उस गांधी को चाहते हैं जो कि सुविधाजनक है। राजनीतिज्ञ उस गांधी को चाहते हैं जो कि और भी अधिक सुविधाजनक है। आज उस असुविधाजनक गांधी का पुनः आविष्कार करना चाहिए, जो कि कड़वे सच बताए, खुद को भी और औरों को भी। अंत में तीसरी बात लोकतंत्र की। हमारी जो पीड़ा है, वह शोषण से पैदा हुई है - लेकिन आज विडंबना यह है कि

उस शोषण से उत्पन्न पीड़ा का भी शोषण हो रहा है। यह है हमारा जमाना। लेकिन अगर हम अपने पर विश्वास रखें और अपने पर स्वराज लाएँ तो हमारा जमाना बदलेगा। खुद पर स्वराज तो हम अपने प्रयोगों से पा भी सकते हैं। लेकिन उसके लिए अपनी भूलें स्वीकार करना, खुद को सुधारना बहुत आवश्यक होगा।

161. संसार में भारत को जाना जाता है -
- 1) ताजमहल के सौन्दर्य के आकर्षण के कारण
  - 2) महात्मा गांधी के अहिंसा और सत्य के कारण
  - 3) ताज, महात्मा गांधी और लोकतंत्रीय प्रणाली के कारण
  - 4) अपनी धवल धरोहर के कारण

162. लेखक गांधी के किस रूप को अपनाने की बात कहता है -

- 1) जो सुविधाजनक हो
- 2) जो कड़े सच कहने में पीछे नहीं हटे
- 3) जो मज़हबी दर्द पर मरहम लगाए
- 4) जो बहुत अधिक सुविधाजनक हो

163. लोकतंत्र में भी हमारी पीड़ा का कारण है -

- 1) शोषण
- 2) उपेक्षा
- 3) बदलता जमाना
- 4) अविश्वास

164. 'खुद पर स्वराज' कैसे लाया जा सकता है।

- 1) जब सब जगह अपना राज हो
- 2) लोकतंत्र को बढ़ावा देकर
- 3) अपनी गलतियाँ मानकर और स्वयं को सुधारकर
- 4) जमाने को बदलकर

165. गद्यांश के लिए उचित शीर्षक होगा -

- 1) धवल धरोहर
- 2) भारत की पहचान
- 3) सौन्दर्य प्रतीक ताजमहल
- 4) महात्मा गांधी

166. 'धरोहर' शब्द का अर्थ है -

- 1) धारण करना
- 2) धरती माँ
- 3) चमकदार वस्तु
- 4) अमानत

167. 'लोकतंत्र' शब्द का उचित विशेषण होगा।

- 1) लोकतन्त्रि
- 2) लोकतांत्रिक
- 3) लोकतत्रिक
- 4) लोकतंत्र्य

ਪੰਜਾਬੀ

- (168-180) ਨੋਟ: ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸਾਹਮਣੇ (✓) ਠੀਕ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਬੰਗਾਲੀ, ਖ਼ਰਾਠੀ, ਤੇਲਗੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸੇ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਾਵਾ ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਹੰਸ ਚੋਗ', 'ਕੋਇਲ ਕੂ' ਤੇ 'ਬੰਬੀਹਾ ਬੋਲ' ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਪੰਡਿਤ ਸ਼ਰਦਾ ਰਾਮ ਫਿਲੌਰੀ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤਿੰਨਾਂ ਜੁਬਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਥਿਆ' ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਤਚੀਤ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰਾਂ ਜਾਂ ਪਾਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਾਉਣਾ ਸੀ। 'ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਤਚੀਤ' ਪੁਸਤਕ 1875 ਈ. ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਆਪ ਨੇ ਵਕੀਲਾਂ ਬੱਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਉੱਥੇ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ, ਮੁਹਾਵਰੇ, ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਪਹਿਣਨ-ਪਚਰਣ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

168. ਪੰਡਿਤ ਸ਼ਰਦਾ ਰਾਮ ਫਿਲੌਰੀ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖੀ?

- 1) ਕੋਇਲ ਕੂ
- 2) ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਥਿਆ
- 3) ਬੰਬੀਹਾ ਬੋਲ
- 4) ਹੰਸ ਚੋਗ

169. ਪੰਡਿਤ ਸ਼ਰਧਾ ਰਾਮ ਫਿਲੌਰੀ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ?
- 1) ਪੰਜਾਬੀ   2) ਉਰਦੂ
3) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ   4) ਹਿੰਦੀ
170. ਇਹਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਭਾਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- 1) ਹਿੰਦੀ   2) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
3) ਤੇਲਗੂ   4) ਪੰਜਾਬੀ
171. 'ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਤਚੀਤ' ਪੁਸਤਕ 1875 ਈ. ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ' ਵਾਕ ਵਿਚ 'ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਤਚੀਤ' ਸ਼ਬਦ ਹੈ:
- 1) ਆਮ ਨਾਂਵ   2) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
3) ਖਾਸ ਨਾਂਵ   4) ਪੜਨਾਂਵ
172. ਪੰਡਿਤ ਸ਼ਰਧਾ ਰਾਮ ਫਿਲੌਰੀ ਨੇ ਕਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ?
- 1) ਪਾਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਾਉਣਾ
2) ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿਖਾਉਣਾ
3) ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ
4) ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸਿਖਾਉਣਾ
173. ਪੰਡਿਤ ਸ਼ਰਧਾ ਰਾਮ ਫਿਲੌਰੀ ਨੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ?
- 1) ਪੰਜਾਬੀ ਖਾਣੇ   2) ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਰਾਵਾ
3) ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਲਬਾਤ   4) ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ
174. 'ਸੁਨੀਲ ਸਾਇਕਲ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।' ਵਾਕ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੱਸੋ।
- 1) ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ   2) ਸੰਯੁਕਤ ਵਾਕ
3) ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਵਾਕ   4) ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ
175. ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- 1) ਕਹਾਣੀ   2) ਹਾਇਕੂ
3) ਨਾਟਕ   4) ਮਹਾਂਕਵਿ
176. ਛੋਟੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਵੀ..... ਹੈ।
- 1) ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ   2) ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (ਪਾਸ਼)
3) ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ   4) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
177. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- 1) ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆ   2) ਸਪੋਕਸਮੈਨ
3) ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ   4) ਅਜੀਤ
178. ਅਰਧ ਸੂਰ ਪਛਾਣੋ :-
- 1) ਏ   2) ਯ
3) ਰ   4) ਙ
179. ਅਖਾਣ ਪੂਰਾ ਕਰੋ :-
ਅੱਗ ਜਾਣੇ ਲੁਹਾਰ ਜਾਣੇ .....
- 1) ਚੱਪਣੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਨਾਰ ਜਾਣੇ
2) ਬਿਜਲੀ ਵਾਲੀ ਤਾਰ ਜਾਣੇ
3) ਫੁਕਣੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਜਾਣੇ ਬਲਾ
4) ਜਾਣੇ ਲੁਹਾਰ ਦੀ ਕਲਾ
180. ਕਿਹੜਾ ਕਵੀ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
- 1) ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ   2) ਪੀਲੂ
3) ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ   4) ਫਜ਼ਲ ਸ਼ਾਹ

PSTSE-2016 (ਮਰਦੀ / ਦਮਦੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਨੂੰ
Answer key SSA ਦੀ website ਤੇ upload ਕੀਤੇ
ਗਏ ਹਨ। ਸੇਵਕ Answer key ਮਰਦੀ ਵੇਖੀ ਇਤਹਾਸ
ਕੀਤੇ ਤਾਂ 10.2.2017 ਤੋਂ sis@punjab@yahoo.com
ਤੇ e-mail ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪੁਨਮ